

Benign Nedenlerle Opere Edilen Ovarian Kitlelerin Histopatolojisinin Yaşa Göre Dağılımı: 4 Yıllık Retrospektif Sonuçlar

Histopathologic Patterns Of Ovarian Masses Operated For Benign Situations According To Ages: 4 Years' Retrospective Results

Neslihan YEREBASMAZ, Berna DİLBAZ, Sibel ALTINBAŞ, Özlem ŞENGÜL, Oya ALDEMİR, F.Suat DEDE

Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları E.A.H. Endoskopik Cerrahi Kliniği, Ankara-TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 25.08.2012

Kabul Tarihi: 20.02.2014

Özet

Amaç: Benign nedenlerle opere edilen over kitlelerinin yaşa göre histopatolojik dağılımının incelenmesi

Yöntem ve Gereçler: Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi Endoskopik Cerrahi Kliniği'nde Ocak 2008-Temmuz 2012 tarihleri arasında benign ovaryan tümör nedeni ile laparotomi veya laparoskopi ile opere edilen 491 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastaların frozen sonuçları ve yaşlarına göre kitlelerin histopatolojik sonuçlarının dağılımı incelendi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların yaş ortalaması 29.02 ± 10.7 (12-80) idi. Yirmi yaşından küçük hasta grubunda en sık dermoid kist 159 (%32.4) görülürken, 2. sıklıkta seröz kistadenom 138 (%28.2) tespit edildi. 20-39 yaş ve 40-48 yaş gruplarında en sık endometrioma (%55.7; %32.6, sırasıyla), postmenopozal hasta grubunda (>48 yaş) en sık seröz kistadenom (%3.7) saptandı. Tüm yaş gruplarında toplam malign olgu oranı %2.6 olup, adolesan grupta maligniteye rastlanmamıştır. Tüm olgularda malignite saptanması açısından frozen sonuçları kesin histopatolojik sonuçlarla uyumlu idi.

Sonuç: Over kistlerinin dağılımı yaş gruplarında farklılık göstermektedir. Benign nedenlerle opere edilen over kistlerinde malign histopatolojik sonuç olasılığı sebebiyle patoloji materyalinin frozen incelemesi yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: ovaryan kitle, yaş, histopatoloji

Abstract

Aim : We aimed to evaluate and compare histopathologic results of ovarian tumours in women with different ages.

Material and methods: This retrospective study was performed at Etlik Zübeyde Hanım Woman Health and Training Hospital ,Endoscopic Surgery Clinic,from January 2008 to July 2012. 491 patients were evaluated. The data were collected from hospital records and patients files. All of the cases were subjected to laparotomy or laparoscopy. The frozen section results and final pathologies were investigated.

Results: The mean age of the study group was 29.02 ± 10.7 (12-80). Before 20 ages the most common histopathology was dermoid cyst 159(32.4%),second was serous cystadenom 138 (28.2%). At the age group 20-39 and 40-48 endometrioma was common (55.7%). The serous cystadenom (31.7%) was often seen in postmenopausal ages. There were 2.6% women that had malign frozen and histopathology in all the groups except adolescence. No malignancy was found in this group. The frozen section evaluation was in concordance with definitive histopathological results in terms of detection of malignancy.

Conclusion: Histopathology of ovarian cysts are different at different age groups. For all the cysts that will be operated for benign reasons frozen section should be used.

Keywords: Ovarian mass, age, histopathology

Giriş

Adolesan yaş grubunda rastlanan en sık jinekolojik patoloji ovarian kistlerdir (1). Bu grupta fonksiyonel over kistleri genelde tedavisiz regrese olan en sık rastlanan kistlerdir.(2).Overin fonksiyonel ve organik tümörleri genelde benign olup yaşla birlikte insidansı artar(3). Semptomatik ovarian kistlerinin büyüklüklerine göre cerrahiye kadar uzanan tedavi seçenekleri vardır. Reprodüktif çağda, perimenopoz ve postmenopozda kistlerin patolojisi değişiklik gösterip malignite riski de her yaş grubunda mevcuttur.

Yöntem ve Gereçler

Bu çalışmada Ocak 2008-Temmuz 2012 tarihleri arasında Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi İnfertilite ve Endoskopik Cerrahi Kliniği'nde benign adnexial kitle öntanısı ile operasyona alınan 491 hastanın verileri retrospektif olarak incelendi. Hastaların yaşlarına göre over kistlerinin dağılımı, operasyon sırasındaki frozen patoloji sonuçları ile operasyon sonrası kesin histopatolojik sonuçları incelendi.Elde edilen veriler SPSS (Statistics for Social .. Inc., Chicago, IL, USA) veri tabanında paket programı ile değerlendirildi. Devamlılık gösteren veriler ortalama (minimum-maksimum) ile verilerin genel içindeki durumları oran (%) ve sayı olarak verilmiştir.

Bulgular

Çalışmada benign nedenlerle opere edilen ovarian kitleleri olan 491 hasta değerlendirildi. Hastaların ortalama yaşı 29.02 ± 10.7 (min:12, max:80) idi. Bu hastaların %14'ünün(71) yaşı 20'den küçük , %68.4 'ü (336) 20 ile 40 yaş arasında, %8.8'i(43) 40-48 yaş arasında, %8.4'ü(41) 48 yaşından büyüktü (Tablo 1).

Tablo 1: Hasta grubunun (N:491) yaşlara göre gruplandırılması

	Hasta sayısı (n)	Oran (%)
20den küçük	71	14,5
20-39	336	68,4
40-48	43	8,8
48den büyük	41	8,4
Total	491	100,0

Tüm hastalar içinde en sık rastlanan patolojinin endometrioma %44(216 hasta), 2. sıklıkta dermoid kist %20(99 hasta) olduğu tespit edildi.(Tablo 2).Yirmi yaşından küçük hasta grubunda en sık dermoid kist görülürken (%32.4), bunu %28.2 ile seröz kistadenomun takip ettiği saptandı. Bu grupta fonksiyonel kistlerin oranı %26.8 idi. 20-39 yaş grubunda en sık endometrioma (%55.7), 2. sıklıkta dermoid kist (%18.5) , 40-48 yaş grubunda %32.6 endometrioma, %27.9 seröz kistadenom tespit edildi. Postmenopozal hasta grubunda en sık seröz kistadenom (%27.9)

saptandı.(Tablo 3) Hastaların yaşlarına göre histopatoloji sonuçları ile yapılan incelemede, yaş ile histopatoloji arasında anlamlı bir ilişki ($p < 0,000$) tespit edildi.

Tablo 2: Ovarian kitlelerin histopatolojilerine göre dağılımı

Histopatoloji	Hasta sayısı (n)	Oran(%)
Endometrioma	216	44
Dermoid	99	20
Seröz kist adnenom	82	16,7
Malign	9	1,8
Borderline	4	,8
Musinoz kistadenom	21	4,3
Hemorajik	27	5,5
Diğer*	33	6,7
Total	491	100

*Fonksiyonel kist,

Tablo3: Yaş gruplarına göre en sık görülen over tümörlerinin dağılımı

Yaş grubu	Histopatoloji	Sayı (%)
<20	Dermoid kist	23(32,4)
20-39	Endometrioma	187(55,7)
40-48	Endometrioma	14 32,6)
>48	Seröz kistadenom	13(31,7)

Hastaların 243'ünde (%49.5) kitle sağ overde, 167'inde (%34) sol overde, 81'inde (%16.5) bilateral idi. Yaşa göre kitlelerin lokalizasyonu arasında anlamlı bir fark saptanmadı ($p > 0,05$).

Hastaların %97.4'de frozen inceleme sonucu benign iken, 9 (%1,8) hastada malign patoloji, 4(%8) hastada ise borderline over tümörüsaptandı. Malign patoloji saptanan hastaların 3'ü (3/336) 20-39 yaş grubunda, 3'ü (3/43) 40-48 yaş grubunda, 3'ü(3/41) >48grubunda iken ayrıca 20-39 yaş grubundaki 4(4/336) hastanın patolojisi borderline tümör olarak rapor edildi. Malign-benign ayırımında frozen incelemesi ve kesin patoloji sonuçları uyumlu idi. Benign hasta grubunda yaş ortalaması 28 iken malign grupta 36(min:21 maks:66) idi. 20 yaşından küçük hasta grubunda maligniteye rastlanmadı.

Tartışma

Over neoplazmlarının olası malignite riski nedeni ile dikkatle takip edilmesi gerekir. Benign over patolojilerinin insidansı yaşa göre değişiklik gösterir. Tüm yaş gruplarında en sık fonksiyonel over kistleri görülür. Bu kistler genelde 4-6 hafta içinde spontan regrese olurlar (4). Regrese olmayan, takiplerde persiste eden, boyutları artan ve semp-

tomatik hale gelen kistlerle, teşhis sırasında malignite olasılığı olan neoplazmların opere edilip değerlendirilmesi uygundur.

Benign ovarian tümörlerin %47,2'si 21-40 yaş grubunda, malign tümörlerin %73,1'i 40 yaşından sonra görülmektedir(5). Grupta ve ark.'nın çalışmalarının patoloji sonuçları %72,9 benign, %4,1 borderline,%22,9 malign tümör olarak bildirilmiştir(6).Borderline tümör oranları %20 olan farklı çalışmalar da bulunmaktadır (7,8,9).

Abdullah ve ark. inceledikleri 618 ovarian kitle olgusunda %61,8 ovaryan neoplazi, %38,2 non-neoplastik fonksiyonel kist tespit etmişlerdir. Benign neoplaziler %72,8, borderline %5,2, malignler ise %22 olarak görülmüştür. Benign patolojilerden en sık seröz kistadenom (%44,6) saptanmıştır.Adolesan grupta en sık yüzeyel epitelyal tümörler gözlenmiştir (10).

Grapsa ve ark. ise adolesan grupta germ hücreli tümörün en sık olduğunu, epitelyal tümörlerin daha nadir görüldüğünü bildirmişlerdir (%15-20) (11). Nonepitelyal tümörlerin büyük kısmını germ hücreli tümörler oluşturur. Dermoid kistler de bunların içinde en sık görülür. Bunların %15-%25 'i bilateraldir.(12)

Mondal ve ark. yaptığı çalışmada operasyon kararı verilen 957 adnexal kitle olgusunun 21-40 yaş grubundaki 435(%45,4)inde patoloji sonucu benign iken aynı yaş grubunda 53(%5,4) olgunun ise borderline tümör olarak bulunmuştur (4).

Çalışmamızda malign sonuçların literatürden daha az olmasının nedeni, hastaların benign ovaryan kitleler ön tanıları ile operasyona alınmasıdır. Preoperatif malignite düşünülen hastalar onkoloji kliniği tarafından opere edilmiştir. Adolesan yaş grubunda en sık germ hücreli tümör olan dermoid kist görülmüştür. Reprodüktif ve premenopozal dönemde en sık endometrioma, postmenapozda ise seröz kistadenom görülmüştür. Çalışma grubumuzdaki hastaların %53,4'ü infertil (primer veya sekonder), %16,7'i virgin idi. Reprodüktif yaş grubunda bazı yayınlarda en sık seröz kistadenomaya rastlanmakta iken (3,10) çalışma grubumuzdaki hastaların özellikleri nedeni ile, diğer yayınların aksine, endometriomaya daha sık rastladığımızı düşünmekteyiz.

Kaynaklar

1. Cartault A, Caula-Legriel S, Baunin C, Le Mandat A, Lemasson F, Galinier P, Pienkowski C. Ovarian masses in adolescent girls. *Endocr Dev.* 2012;22:194-207.
2. Kirkham YA, Kives S. Ovarian cysts in adolescents: medical and surgical management. *Adolesc Med State Art Rev.* 2012 23(1):178-91,

3. Mondal SK, Banyopadhyay R, Nag DR, Roychowdhury S, Mondal PK, Sinha SK Histologic pattern, bilaterality and clinical evaluation of 957 ovarian neoplasms: a 10-year study in a tertiary hospital of eastern India. *J Cancer Res Ther.* 2011; 7(4):433-7
4. Bhattacharyya NK, De A, Bera P, Sristidhar M, Chakraborty S, Bandopadhyay R. Ovarian tumors in pediatric age group - A clinicopathologic study of 10 years' cases in West Bengal, India ,*Indian J Med Paediatr Oncol* 2010;31(2):54-7.
5. Jha R, Karki S. Histological pattern of ovarian tumours and their age distribution. *Nepal Med Coll J* 2008;10:81-5
6. Gupta N,Bisht D,Agarwal AK, Sharma VK.Retrospective and prospective study of ovarian tumours and tumour-like lesion. *Indian J Pathol Microbiol* 2007;50:525-7
7. Rettenmaier MA, Lopez K, Abaid LN, Brown Jv 3rd, Michal JP,Goldstein BH. Borderline ovarian tumors and extended patient follow-up: An individual institution's experience. *J Surg Oncol* 2010;101:18-21
8. Koutlaki N,Dimitraki M,Zervoudis S ,Sofiadou V,Grapsas X, Psillaki A,Nikas I ,Galazios G,Liberis V, Voiculescu S, Burcos T.Conservative surgery for borderline ovarian tumors-emphasis on fertility preservation.A review.*Chirurgia(Bucur)* 2011; 106(6):715-22
9. Trope CG,Kaern J,Davidson B.Borderline ovarian tumours.*Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol.*2012; 26(3):325-36.
10. Abdullah LS, Bondagji NS Histopathological pattern of ovarian neoplasms and their age distribution in the western region of Saudi Arabia. *Saudi Med J.* 2012, 33(1):61-5
11. Grapsa D, Kairi-Vassilatou E, Kleanthis C, Dastamani C, Fillipidou A, Kondi-Pafiti AEpithelial ovarian tumors in adolescents: a retrospective pathologic study and a critical review of the literature. *J Pediatr Adolesc Gynecol.* 2011; 24(6):386-8
12. Grapsa D, Kairi-Vassilatou E, Hasiakos D, Kondi-Pafiti An Ovarian mucinous cystadenoma with extended calcification in an 11-year-old girl: case report and review of the literature. *Clin Exp Obstet Gynecol.* 2006;33(3):181-2

Sorumlu Yazar :Op. Dr. NeslihanYEREBASMAZ

Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi Endoskopik Cerrahi Kliniği

Tel: 0 (312) 567 43 33

e-mail: neslihanYerebasmaz@hotmail.com